

Over Edam

Geschreven door Colani
donderdag 12 oktober 2006 07:00

Edam is een stad in de provincie Noord-Holland. Samen met Volendam vormt Edam de gemeente Edam-Volendam. De stad telt ongeveer 7380 inwoners. De gehele gemeente Edam-Volendam telt 28.492 inwoners. Oorspronkelijk lag het aan het riviertje de Ee en heette het ook wel IJedam. Daar is ook Edam van afgeleid.

Geschiedenis

Oude kaart Edam omstreeks 1800

Edam ontstond bij een dam aan de Ye of Ee die in de Zuiderzee uitmondde. Omstreeks 1230 werden de zeegaten van de Zuiderzee afgedamd. Bij de dam moesten de goederen worden overgeladen en kon tol worden geheven. Zo kon Edam tot een handelsplaats uitgroeien. Scheepsbouw, haringvisserij en kaashandel brachten Edam tot grote bloei.

Het is een legende, maar toch: burgers van het middeleeuwse Edam zouden in 1219 op een kruistocht de Haarlemmers te hulp zijn gekomen bij de belegering van Damiate in Egypte. Als beloning voor hun dappere optreden mochten de Edammers van de Duitse keizer drie sterren in hun wapen opnemen.

Graaf Willem V geeft Edam in 1357 stadsrechten, niet in de laatste plaats uit eigenbelang. In deze tijd woedt namelijk de strijd tussen de Hoeken en de Kabeljauwen: een gevecht om de macht tussen het grafelijke gezag en de regenten in de steden. Het is voor Graaf Willem V belangrijk om de steden aan zijn kant te krijgen. Maar voor de inwoners staat ook veel op het spel.

Zo neemt de rechtszekerheid voor de burgers toe omdat schout en schepenen nu zelf recht

Over Edam

Geschreven door Colani
donderdag 12 oktober 2006 07:00

kunnen spreken. Heel belangrijk is dat Edam toestemming krijgt om een nieuwe haven naar zee te graven. Dit worden de Voorhaven en het Oorgat. Daarmee ontstaat niet alleen een veel betere scheepvaart verbinding met de stad, maar binnen- en buitenlandse handelsschepen kunnen nu veel makkelijker via het Purmermeer naar andere grote Noord-Hollandse steden varen. Ook mag driemaal per jaar een markt worden gehouden. Alles bij elkaar een grote stimulans voor de economie van de nieuwe stad.

De kaasmarkt heeft vanaf de zestiende eeuw in belangrijke mate de economie van Edam bepaald. Op 16 april 1526 kreeg Edam van Keizer Karel V het recht van vrije weekmarkt alsmede het recht van Waag, waarvoor jaarlijks 90 gulden aan de Grafelijkheid moest worden betaald. Op 2 maart 1594 werd dit recht van Waag door Prins Willem I eeuwigdurend vergeven als dank voor de goede samenwerking tijdens het beleg van Alkmaar.

Het oude stadscentrum

Het centrum binnen de oude vesting is thans aangewezen als beschermd stadsgezicht door de rijksoverheid.

Monumenten in het beschermde stadsdeel zijn o.a.:

- de laat-gotische *Grote of Nikolaaskerk*, een bouwwerk uit 1626, bezit een 15de eeuwse speeltoren.
- De *lutherse kerk*, gebouwd tussen 1739-1741 met fronten in Lodewijk XIV-stijl
- verschillende oude woonhuizen.

Over Edam

Geschreven door Colani
donderdag 12 oktober 2006 07:00

- stadhuis, daterend uit de 15de eeuw.

Geboren in Edam

- Trijntje Keever (10 of 16 april 1616), Nederlands reuzin, met 254 cm waarschijnlijk de langste vrouw die ooit heeft geleefd (overleden 1633)
- Coen de Koning (30 maart 1879), Nederlands schaatser, tweevoudig winnaar Elfstedentocht (overleden 1954)

Kaasmarkt

Kaasmarkt Edam

Na de toekenning van het recht op een kaaswaag is er in Edam tot 1922 een commerciële kaasmarkt geweest waar de boeren uit de omtrek hun kaas kwamen verhandelen. De Edammer kaas werd naar de markt vervoerd met kleine bootjes. Na het lossen op een speciale loswal werd de kaas door kaasdragers naar de markt gebracht. Daar werd de kaas te koop aangeboden aan handelaren. Na eerst te zijn gekeurd werd door middel van loven en bieden, het 'handjeklap', de kiloprijs van de kaas vastgesteld. Vervolgens werden de kazen weer op een berrie geladen en naar de waag gebracht waar het gewicht werd vastgesteld. De kaas werd tenslotte met paard en kaasbrik naar het kaaspakhuis vervoerd om daar nog enige tijd te 'rijpen'.

De kaasmarkt werd in 1989 weer nieuw leven ingeblazen. In de zomer (juli en augustus) wordt elke woensdag tussen 10.30 en 12.30 een toeristische versie van de kaasmarkt gehouden.

650 jaar stad

Over Edam

Geschreven door Colani
donderdag 12 oktober 2006 07:00

Vlag ter ere van 650 jaar stad

De stadsrechten die in 1357 aan Edam werden toegekend worden in 2007 uitgebreid gevierd. Ter ere van het 650-jarig bestaan zijn er het hele jaar door diverse activiteiten. Van 19 juni tot en met 1 juli vond er een feestweek plaats met vele activiteiten.